

naturæ, non pertinet ad animam, nisi in quantum est pars humanæ naturæ. En mirabile sistema: concurrunt natura exigens, animam informare corpus ex intentione generantis, & Deus volens sanctificare in primo esse animam Virgineam vi decreti præservativi. Quid ergo? Expectet natura, & non sit anima pars humanæ naturæ per unionem ad carnem, donec gratia fructum sanctificationis producat, non ut expellat peccatum naturæ, quod nullum est in anima primo creata extra corpus; sed ut præventa gratia intelligatur prius Sancta, & incapax contrahere peccatum naturæ, dum ex unione ad carnem fiat pars humanæ naturæ.

S E C T I O V.

Hoc systemate explicantur clarioris dona naturæ, & gratiæ, quæ tribuunt Theologi B. Virgini.

§. I.

De dotibus naturalibus Virginis.

230. **P**Lacet iterum recensere dona, quæ jam insinuavimus i. ubi egimus de corpore, & anima Virginis: & non memoratis donis extrinsecis, vel quasi extrinsecis Regiæ nobilitatis, Patriæ, ac fortunatum, certum est, fuisse corpus ejus inter corpora organica perfectissimum: nam si corpora primorum Parentum fuerunt perfectissima, forma-

mata ipsa Dei manu, cum Virgineum Corpus fuerit destinatum ad ministrandam carnem Dei Verbo, majorem perfectionem corporalem, & naturalem debebat ex Dei beneplacito fortiri. Et quidem si secundum perfectionem formarum materialium videmus materiam per potiores dispositiones, & organizationes nobilitari, naturamque plus, & subtilius laborare, & sic animæ rationali nobiliori formæ paratur a natura corpus inter organica princeps, animæ Virgineæ maximæ inter animas purarum creaturarum perfectius corpus organicum debebat disponi.

231. Perfectissima igitur fuit integritas membrorum Virginis, mira proportio conveniens, natus color, optimum temperamentum, ex quibus omnibus reful-

sultat mirifica pulchritudo, ut fufe dedimus §. 3. sect. 2. disp. 1. præsertim cum Virgineum corpus extra actualem Parentum libidinem, & ex semine adeo puro fuerit efformatum, ac si fuisset in statu innocentia generatum, debebat enim Christum, & Virginem esse inter se simillimos, non solum in moribus, sed etiam corporis perfectione, cum ex corpore MARIÆ formandum esset corpus Christi, dicente MARIA ad Christum: *caro de carne mea*, quod Adamus ad Evam. Etiam diximus indicando, quanta fuerit naturalis perfectio corporis Christi, quod est thalamus Divinitatis, futurum exemplar resurrectionis, & speciosus ipse præ filiis hominum.

232. Audiatur Gregorius Rhodus de Incarnatione disp. 3. sect. 1. §. 1.

1. §. 1. & 1. ubi certum judicat
 1. Sanctissimum Corpus Christi
 fuisse perfectissimum quoad om-
 nes ejus dotes, quæ sunt con-
 sentaneæ statui viatoris, & non
 repugnant cum fine ipsius In-
 carnationis; & ideo solum negat,
 quod Christi corpus ante resur-
 rectionem habuisset permanenter
 dotes Gloriosorum corporum pro-
 prias, tametsi transeunter aliquas
 sibi sumpsit: quæ omnia eleganter,
 & textibus, & autoritate
 probat. Certum est illi secundo,
 complexionem illam qualitatum,
 quæ vocatur temperamentum,
 fuisse in Christo exquisitissimam,
 & perfectissimam; quod probant
 allatæ ab illo rationes ex causis,
 finali, effectiva, materiali, po-
 testque optime vocari tempera-
 mentum ad justitiam, non au-
 tem temperamentum ad pondus,
 quod

quod constat, esse non posse in
 corpore vivente; corpus enim
 vivens partes exigit etherogeneas
 ad organorum varietatem neces-
 sarias, quæ varietas stare non
 potest cum temperamento ad pon-
 dus, in quo qualitates quatuor
 æqualitatem habent intensio-
 nis gradualis; ad hæc additur fan-
 tas integerrima.

233. Certum est illi tertio,
 fuisse in Christo adhuc vivente,
 viatore corporis pulchritudinem
 omnino mirabilem, ut suadet di-
 gnitas Verbi, hospitis animæ San-
 ctæ, ipsa Deitate compositum di-
 gnificantis; deinde Artifex Spiri-
 tus Sanctus; materia illibatissima
 uteri Deiferæ; postremo finis, in
 quem ex terra Virgine secundus
 Adam produit, ut nimirum amo-
 re sui omnia corda succenderet,
 quia totum salvaturus hominem,

totum etiam gessit hominem. Consonam sine dubio proportionem peritissimus perfecit Artifex, cui dicit ipse: *corpus autem aptasmi mihi*. Coloris benignam suavitatem, exquisita temperies, Materna similitudo, Verbi spirantis interiorius affinitas, & propinquitus continuo afflabat. Denique corpus illud exemplar futurum erat pulchritudinis omnium corporum Beatorum, imo PP. apud Cyparisiotam, decade 6. dicere non verentur, *quod in Christi corpore* tota Dei pulchritudo cernitur, quantum corporeis oculis est visibilis: quæ omnia militant in corpore Virgineo proportionem servata infra Christum, cum hic Filius sit similis Matri-Patri, & ipse Author probet perfectionem corporis Christi e similitudine Materna. Aliud Dionysius Carnio-

niotensis dixerit, suavissimam fragrantiam Virgineum corpus exhalasse.

234. Ex perfectione corporis conjectare licet dignitatem animæ; itaque ipse Doctor sect. 3. disp. unica, quæst. 3. statuit 1. animam Virginis Deiparæ perfectiorem fuisse substantialiter individualiter anima quacumque alia humana non unita Verbo, si est possibilis inæqualitas individualis. Primo: quia ejus perfectio substantialis proportionari debuit aliquo modo immensæ gratiæ sanctificanti, cujus sedes futura erat anima. Secundo propter perfectionem præcipue animæ, quæ eligenda erat in Matrem Dei; ideo debebatur illi animæ perfectio substantialis possibilis infra Christum. Tertio proportionata esse debuit perfectio hæc ani-

animæ operationibus perfectissimis, quas MARIA perfectissime ac suavissime debuit elicere, videtur enim tanta illa, ac mirabilis perfectio non potuisse superari per solum temperamentum: ergo necessaria erat perfectio quædam substantialis major, quam in aliis hominibus. Statuit secundo: intellectum MARIÆ fuisse perfectissimum entitative, adeo ut nullius unquam ingenium fuerit etiam naturaliter perspicacius, sagacius, subtilius; nullus unquam fuerit in illo error, vel ignorantia positiva, aut prævæ dispositionis. Nemo enim Divinas veritates, vel penetravit subtilius, vel comprehendit solidius, vel perfectius intellexit. Ad hoc autem, ut sine perpetuo fieret miraculo, necessaria fuit illa maturitas ingenii, & velocitas. Statuit

tuit tertio: MARIÆ voluntatem fuisse semper rectissimam, & ab omni motu inordinato liberam, actus habuisse omnes circa finem, & media, circa bonum, & malum, qui sunt in nobis; sed rectos semper, & Divinæ voluntati conformes, saltem quoad objecta formalia, imo, & ita conformes rationi, ut eam nunquam prævenirent.

235. Tantum addit, fuisse in B. Virgine in summo gradu excellentiæ indolem illam optimam, quæ fundamentum esse dicitur totius boni, estque illa, quam sortitum se esse gloriabatur Salomon, anima bona, naturalis nimirum inclinatio voluntatis ad omnem virtutem: quam efficiunt tria, temperamentum optimum, passiones moderatæ, cognitio clara boni; quæ

quæ in MARIA adeo excelluerunt, ut natura Virginis possit vocari singulare naturæ miraculum; in qua corruptio per peccatum illata locum non habuit. Statuit 4. potentias materiales, tam internas, quam externas animæ Virginis fuisse perfectiores entitative potentiis cuiuslibet alterius hominis, & quidem phantasia semper placata, & placida nihil repræsentare unquam potuit, nisi sincerum, & verum.

236. Etiam in somno, ubi tamen Deipara naturaliter habere potuit somnia, quæ neque errorem inducerent, nec rationem turbarent, nec libertatem obruerent; quæ dormienti expedita, & integra semper fuit. Appetitus sensitivus eisdem actus omnes habuit, qui vocari solent

lent in nobis passiones, amorem, desiderium, gaudium, odium, tristitiam, sed ita tamen rationi obsequentes, ut illi nunquam rationem prævenirent, nec illi unquam resisterent, quare non tam passiones, quam propassiones dici debent, etiam si causarent mediocrem aliquam impassionem in corpore; sed placidam tamen, & quantum imperaret ratio. Sensus etiam externi perfectissimi rationi, & voluntati penitus subiecti.

§. II.

De donis supernaturalibus Corporis, & Animæ Virginæ.

237. **C**Um dona naturalia collata sint Immaculatæ Virgini propter supernaturalem,

Q 2

lem, ad quam destinabatur, excellentiam, agnoscunt. Theologi in corpore Mariano carentiam illam libidinis, quæ congenita erat naturæ corruptæ, sive per qualitatem supernam depurantem semen, sive per Dei Omnipotentiam specialiter præparantem tabernaculum Altissimi in vi specialis electionis MARIÆ ad dignitatem Matris. Alii propterea ponunt in corpore Virgineo qualitatem materialem disponentem organa in signo, vel priori naturæ, vel temporis ad infusionem animæ, quia a primo creationis instanti Mater Dei erat Virgo, & destinabatur. Omnes similiter deinde ponunt Maternitatem corporalem, qualitatem nimirum, non modo sanctificantem corpus, sed elevantem corpus, illudque reddentem

ma-

majori adoratione dignum, ac reverentia omnibus Sanctis, & Angelis.

238. Quæ qualitas passiones residentes in concupiscibili natura, nempe sex, amorem, odium, desiderium, fugam, gaudium, & tristitiam, & quinque in parte irascibili, nimirum spem, desperationem, timorem, audaciam, & iram, quas omnes passiones ea, inquam qualitas corporea sanctificans composuit ad normam honestatis, & rectæ rationis, fuitque radix boni moralis, ad quod potentias inclinavit corporeas, illas avertens a malo in re corporea morali; seu ad concupiscibilem, & irascibilem pertinente. Unde ab instanti primo suæ Conceptionis ponunt in corpore Virginis, ratione dictæ qualitatis sanctifican-

Q 3

tis

tis illud, justitiam originalem, non prout sonat impassibilitatem, & immortalitatem, sed prout significat sanationem naturæ, constitutionem perfecti hominis, inter Deum, & hominem, rationis, & appetitus concordiam, specialemque Dei providentiam, & custodiam, fomitis extinctionem; immo dant illi fomitem, & inclinationem vehementem ad bonum.

239. Non minora sunt, sed præclariora, quæ a Theologis animæ Virgineæ attribuuntur, usus rationis, a primo suæ Conceptionis instanti, sanctificatio per proprios actus, adeo ut in primo instanti usus rationis, id est, ex ipso momento Conceptionis Deum amaverit ardentissime MARIA, & simul emiserit Virginitatis perpetuæ votum, quæ

Vir-

Virginitas fuit in summo gradu perfectissima. Deinde statuendum est pro certo, quod MARIA Deipara totam illam habuit infusam plenitudinem scientiæ naturalis, quæ potuit conferre ad perfectam prudentiam rerum agendarum, ad intelligentiam perfectissimam Scripturarum, & Mysteriorum fidei; deinde probabilius judicant, quod MARIA Virgo habuerit ab initio Conceptionis infusam scientiam supernaturalem Mysteriorum omnium, quæ fide credimus.

240. De perfectione voluntatis asserunt, virtutes omnes; tum infusas per se, tum infusas per accidens, tum theologicas, tum morales, fuisse in MARIA ita perfectas, ut non sit ab ullo intellectu creato excogitabilis perfectio virtutis in pura crea-

Q 4

tu-

tura, quæ sit illa major, vel etiam æqualis: fingant (inquit Rhodus disp. unica quæst. 4. sect. 8. §. 1.) morales omnes Philosophi, quamcumque voluerint, cogitent Angeli omnes, quamcumque potuerint, nunquam tamen, vel numerando, vel mensurando attingent magnitudinem, vel multitudinem virtutum Dei-para.

241. Jam de gratia collata in primo instanti Virgini mira, & merito loquuntur. Primo: tenent, ut valde probabile, quod gratia in primo instanti collata *MARIÆ* Virgini plures intensive gradus habuit, quam gratia ulli unquam homini, vel Angelo data in fine vitæ, imo etiam, quod intensior illa fuit, quam gratia data omnibus Angelis, & hominibus simul,

mul, & collective sumptis, adeo ut, si fiat cumulus ex omnibus illis gratiis Sanctorum, ille minores habiturus sit gradus, quam gratia *MARIÆ* in primo, & unico instanti data: dataque illi tunc esse virtutes omnes in gradu heroico, quæ non dedecent Dei Matrem, gratiasque omnes datas, quæ scilicet dantur ad utilitatem aliorum, auxiliaque efficacissima: nam ex perfectione illius primi actus, per quem *MARIA* meruit cumulum illum gratiæ, infertur; sicut enim gratia, quæ excellentia auxilia meruit, superavit gratias omnium Sanctorum, congruum omnino fuit, ut auxilium, quo præventa est, superaret efficaciam auxiliorum omnium, quæ omnibus simul Sanctis sunt data.

242. Accipit deinde MARIA cum gratia prima sanctificante iustitiam originalem, quoad effectus ejus præcipuos: hanc ergo gratiam defendunt, non solum datam Deiparæ, sed datam ex meritis, quod gloriosum est; ideoque dicunt, MARIAM Deiparam meruisse saltem de congruo totam illam gratiam, per quam in primo instanti est sanctificata, & omnia etiam privilegia, quæ cadere potuerunt sub merito, qualia sunt extinctio fomitis, confirmatio in gratia, immunitas a peccato originali, & quod majus est, etiam Maternitatem Dei, immo gratiam infinitam defendunt aliqui, & aliqui volunt datam Virgini in primo instanti merito solutorio totam gratiam, quæ danda illi debebatur. Unde fundant argu-
men-

mentum gratiæ Virgineæ ex perfectione actuum, ex continuatione, & proportionem dupli, secundum quam gratia crevit ad tantam consummationem, ut concludat Rhodes cum Andrea Cretensi, serm. de dormit. Deiparæ dicente: *siquid, quod nos superat, divina operata est gratia, nemo miretur intuens ad novum, & ineffabile, quod in ea peractum est Mysterium ab omni infinitate infinities infinite exemplum.*

243. Quid de Maternitate, quæ est donum super omne donum, & radix felicissima omnium gratiarum dicant P. P. simul cum Theologis fundati in Scripturis, & Ecclesia, nimis longum esset, cum Maternitas Dei sit dignitas simpliciter infinita, & qua nulla major potest

intelligi. In primis enim **MARIA** Virgo ratione Maternitatis habet veram relationem ad Deum Filium, unde variæ quoque resultant relationes ad Patrem, & Spiritum Sanctum: habet quoque cognationem, affinitatem, & veluti consanguinitatem cum Deo, ut videndum est apud Rhodes disp. cit. quæst. 2. sect. 3. §. 2. Propter Maternitatem etiam convenit **MARIÆ** tanta, & tam exquisita similitudo cum Deo, ut totus videatur in **MARIA** splendere Deus, tota, quantum fas creaturæ est, splendere de Deo **MARIA**; proinde **MARIA** Deipara ratione Maternitatis quamdam habet cum Deo unitatem identitatis, quantum creaturæ convenire potest, ita ut **MARIA** pura maneat creatura: ratione item Maternitatis habuit

potestatem veram jurisdictionis, & aliquomodo proprietatis in Christum ipsum fundatam in voluntate Christi, qui voluit se obsequio Matris subicere.

244. Habet quoque jus verum, ut honoretur a Deo, quantum pura creatura potest honorari. Etiam habet jus, ut ametur a Deo complacente in **MARIA** gratiosissima, tanquam in objecto amabilissimo, & elatigiente ei omnia bona. Habet quoque **MARIA** ratione Maternitatis esse Reginam temporalem, & Dominam omnium creaturarum spiritualium, & corporearum; complectiturque regnum ejus totum ordinem gratiæ, & gloriæ. Demum **MARIÆ** titulo solo Maternitatis debentur, abstrahendo ab omni ejus merito, gratiæ omnes, quæ alicui

unquam creaturæ concessæ sunt; immo gratiæ plures, & majores, quam a bono intellectu creato concipi possunt: immo omnes gratiæ, quarum aliqua unquam pura creatura capax esse potest, dicente Sancto Bernardino de Sena serm. 52. *neque in personis creatis, neque in Personis increatis reperitur hæc dignitas, nisi in una Persona Divina, quæ est Patris, & in una persona humana, quæ est Matris.*

§. III.

Prosequitur intentum, & roboratur assertio nostra.

245. **M**Ira sunt, quæ Theologi asserunt, & quæ inferunt de Virginis inaudita perfectione-

fectione: animam optimam, corpusque perfectissimum agnoscunt, & talem in bonum promotionem, ut aliqui defendant, quos inter P. Mathæus Delgado, in Collegio Mexicano Primarius Magister in manuscriptis, etiam independenter a Maternitatis præstantissima dignitate prævisam omnibus, & naturalibus, & supernaturalibus auxiliis, tam de facto, quam conditionate collatis libere consensuram; quinimo sub quolibet eorum optimum in genere moris operaturam; inferuntque, eam moraliter necessitatam esse ad optimum in genere moris, sub unoquoque auxilio ponendum.

246. Et tuentes aliqui possibilem creaturam rationalem liberam ita perfectam ut solum esset peccabilis metaphysice, & essen-

essentialiter, seu pro casu metaphysice possibili; tuentes etiam creaturam rationalem liberam, quæ ratione suæ perfectionis, ut connaturaliter existat, exigat gratiam sanctificantem, gloriæ lumen, aut visionem beatificam cum omni peccato impossibiles, immo etiam tuentes creaturam rationalem, & volitivam liberam metaphysice, & essentialiter positive impeccabilem; huic tamen, sicut & reliquis creaturis, ita perfectis adeo excedere Sanctissimam Deigenitricem Virginem MARIAM defendunt, ut ipsius perfectio in genere moris perfectionem omnium longe, lateque superarit.

247. Quod autem hæc omnia dona clarius, & elucidius intelligantur, & philosophius adaptentur in nostro systemate, cuique

que clarum videbitur; nam si Cyrillus Hierosolymitanus tribuit incorruptionem, & alia mirabilia cadaveribus Sanctorum ab informatione animarum iustarum his verbis: *inest quedam hujusmodi virtus in corporibus Sanctorum propter tot annos inhabitatas in illis animas iustas quorum ministerio usæ sunt.* Tribuet quisquam animæ, etiam in signo, in quo non intelligitur informans, corporis perfectiones; præsertim cum omnia dentur a natura, vel gratia, ut dispositiones ad animam, a qua postea adveniente radicanter ut proprietates: & nemini dubium est, quin omnes perfectiones corporales Virginis datæ sint illi propter animam, naturales propter perfectionem naturalem, supernaturales propter supernatu-

ralem, excellentiores, & præclariore propter Maternitatem.

248. Unde cum perfectior status animæ arguat perfectiores operationes in ipsa, & perfectiorem exigentiam in corpore, status animæ separata est connaturalior, & naturalioribus melioribus dispositionibus corporis, & donis supernaturalibus aptior. Unde claret, animam Virgineam creatam separatam esse in perfectiori statu ad omnia dona, tam naturalia, quam supernaturalia, tam corporea, quam spiritualia: nam ex parte intellectus perfectius intelligit separata, quam conjuncta; 1. quia intelligit se quidditative, quod in corpore non præstat: 2. concipit intelligentias propriis conceptibus, & non per negationem. 3. Deum melius cognoscit, quia cognoscit

me-

melius effectus illius, & meliores: 4. cum sit libera corpore, & phantasmatis, aptior est ad intelligendum, & perseverandum in actibus intellectus, ait D. Th. art. 2. ad 1.

249. Immo etiam res materiales melius intelligit anima separata, quam conjuncta, quia est liberior, & lumen intellectus expeditius; & si ex gradu immaterialitatis taxatur gradus cognoscitivi, magnis cognoscitiva actualiter est anima, & perfectiori modo extra corpus, quam intra. Quamobrem usus rationis concessus a D. D. in primo instanti Virgini, nullo negotio declaratur, & sine miraculo adstruitur posita prima animæ creatione in signo naturæ extra corpus. Perfectiori intellectui correspondet perfectior modus operandi volun-

ta-

tatis, sanctificatio per proprios actus, meritum de condigno, & immensa gratia, & Maternitas; quæ omnia plana sunt in anima separata, potentique usum rationis, & voluntatis continuare intra corpus minori miraculo, quam si primo creata fuisset intra corpus.

250. Propterea qualitatem Maternitatis exhibitam animæ donum perfectissimum, radicem, & scaturiginem mirabilium Virginis exhibitam in essentia ipsius animæ, vel in intellectu, quam congrue declarat systema Damasceni? Cum ipsa cognosceret, quid reciperet, vel clare, vel confuse, cumque ejus munus esset elevare creaturam ad generandum Deum, melius videtur, datam esse animæ, dum pure spiritualis intellegebatur, & nullis irretita ma-

te-

teriæ obstaculis, & corporis impedimentis; præsertim cum Maternitas sit apud aliquos participatio Paternitatis Divinæ; & si Pater generat Filium via intellectiva, æquum erat, ut Genitrix participatione gauderet hac radicali in statu, in quo perfectius cognoscit anima Deum, & spiritualia; qui est status separationis. Accedit ad hoc, quod ita intelliguntur clarius Patres dicentes: Virginem prius concepisse mente, quam corpore, & beatiorum esse propter hunc conceptum mentalem, quam corporalem.

251. Nec deterioris conditionis debebat esse MARIA, quam Angeli creati in plenitudine rationis, potentesque a principio meritorie operari, & in quibus non est retardatus propter impedimentum

tum

tum naturæ influxus habituum infusorum, & correspondentium viribus gratiæ. Quæ si longe, lateque abundavit præ omnibus in primo instanti Marianæ Conceptionis, danda erat illi in Cœlo: si enim omnes prædestinati gaudent proportionali modo consummatione suæ gratiæ in Empyreo, cui fuit data major gratia in principio, quam cæteris simul sumptis in Cœlo, congruentius erat, ut in ipso Cœlo Virgini conferretur primordialis gratia: quæ omnia connaturaliorem Dei modum operandi aperte innuunt; & si Deus poterat perfectiora operari in Virgine minori miraculo in statu separationis animæ, cur Reginæ Matri denegabit Philosophus, aut Theologus, quod est conforme suis principiis?

252. Hæc etiam suadent creatio Adami, & Evæ in pleno, & perfecto rationis usu, quia destinabantur Parentes totius humani generis, & non expediebat retardare in capitibus humanæ prolis cognitionem, reverentiam & obsequium Creatori suo: igitur cum MARIA Domina fuerit creata a Deo Mater viventium excellentiori modo, & sine, quam Eva, quid absurdi est, quod Deus Omnipotens, & prædestinans, & quasi exhauriens, saltem intensive, in unica Virgine perfectionem moralem, non creaverit MARIAM plenius expeditam ad obediendum, & obsequendum Deo suo? Cumque statutum descendentia per naturalem propagationem ab Adamo obstaret, ut crearet Virginem a principio in perfecta ætate, sicut Evam, fa-

ceret, quod non obstabat, nempe creare animam a principio cum perfecta mensura plenitudinis rationis ad utendum spiritualibus donis sibi in infusus? Verum est quod omnia hæc patrare poterat Deus in anima ligata corpori; sed non modo conaturaliori, & clariori sapientibus, & Divina per principia scientiarum explicantibus.

253. Inde fluunt, sicque melius intelliguntur perfectiones corporis, & clarius. Nam vel ponuntur ut dispositiones ad animam recipiendam, proprietatesque ab ipsa anima radicandæ, vel ut qualitates ab ipsa anima derivandæ in corpus, & nemo negat, eo perfectiores esse dispositiones corporeas, quantum perfectiones, quas corpus organicum exigit; & quantum perfectior est anima, quæ

quæ informat, eo perfectiores derivatæ in corpus proprietates, qualitates, & dona; atqui anima secundum substantiam perfectissima, est perfectior in statu separationis, perfectioresque modi comitantur illam, tunc prius separatam, posterius informantem: igitur ad declarandam totam Virgineam perfectionem, tenendum est cum Damasceno, quod natura gratiæ foetum antevertere minime ausa est, verum tantisper expectavit, dum gratia fructum suum produxisset.